

Svar på Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Anders Österberg (S) om åtgärder för lägre matpriser

Dnr KS 2025/425

Jag delar fullt ut interpellantens oro över de skenande matpriserna och de konsekvenser detta får för hushållen – inte bara här i Stockholm, utan i hela landet. Det är ett nationellt problem som påverkar människor i vardagen, oavsett var de bor. Under de senaste åren har matpriserna i Sverige stigit med över 25 procent. Det är en dramatisk ökning som slår särskilt hårt mot hushåll med små ekonomiska marginaler. I våra stadsdelar med större sociala och ekonomiska utmaningar, såsom Järvaområdet, innebär detta en extra tung börda. För många familjer räcker inte längre pengarna till. Vi ser hur fler barn kommer hungriga till skolan på måndagar och hur behovet av samhällsstöd ökar.

När matpriserna stiger så kraftigt, är det inte bara matkassen som påverkas. Det handlar om hela livssituationen. Om barn inte kan äta sig mätta påverkar det deras inläring. Om familjer måste prioritera bort fritidsaktiviteter, blir det svårare att skapa en meningsfull och trygg uppväxtmiljö. Dessa effekter ser vi tydligt på lokal nivå, i våra skolor, i våra fritidsverksamheter och i socialtjänstens arbete. Det är här politikens roll är som viktigast – att stå upp för jämlikhet, trygghet och sammanhållning. Vi i staden kan inte ensam påverka de globala eller nationella matpriserna, men vi kan och ska göra allt i vår makt för att mildra effekterna. Det gör vi genom att prioritera välfärden, satsa på skolmat av god kvalitet, utöka möjligheten till fritidsverksamheter, och genom att se till att det finns ett starkt socialt skyddsnät. I Stockholm kommer vi aldrig kunna acceptera en sådan orättvisa och vi prioriterar därför välfärd och välmående för alla framför skattesänkningar för de allra rikaste.

Interpellanten vill veta vad vi i Stockholms stad gör för att komma till rätta med matvarupriserna. Som kommun ska vi göra vår del för att säkerställa tillgången till ett varierat utbud av matvarubutiker med råvaror i olika prisklass. I Stockholm arbetar vi därför aktivt på flera sätt med att ta vårt ansvar och förbättra förutsättningarna för lägre matpriser. Ett av de viktigaste verktygen är att stärka konkurrensen på livsmedelsmarknaden. Vi ser att konkurrensbrist,

särskilt i områden med få aktörer, leder till högre priser. Därför har vi bland annat arbetat för att underlätta för nya livsmedelsbutiker att etablera sig i till exempel våra fokusområden, sedan ett år tillbaka finns till exempel Coop Extra i Akalla. I innerstan har stadens näringslivsbolag tillsammans med stadens egna fastighetsbolag påbörjat ett uppdrag med att inventera om befintliga lokaler i innerstaden som idag inte nyttjas av livsmedelsbutiker kan användas för det ändamålet. Vi tittar också på hur staden kan vara ett stöd vid markanvisning och möjligheter för anpassade detaljplaner så att fler matvarubutiker kan öppna upp i Stockholm. Under året har staden tillsammans med flera aktörer från branschen startat ett handelsforum för att öka kunskapen om behoven och identifiera lösningar för att öka konkurrensen och förbättra tillgången till prisvärda livsmedel för Stockholms invånare. Därtill har Exploateringskontoret, Stockholm Business Region, stadsbyggnadskontoret samt stadsledningskontoret initierat ett arbete med en förvaltningsövergripande styrgrupp och projektgrupp för proaktiv planering för livsmedelsbutiker har inrättats.

Att komma tillrätta med matvarupriserna är dock, som interpellanten vet, inte något som Stockholms stad kan göra själva. Den nuvarande regeringen måste ta sitt ansvar och vidta åtgärder för att stödja en fungerande marknad. Tyvärr ser vi att det inte är tillräckligt med åtgärder på nationell nivå. Konkurrensverket har föreslagit flera åtgärder för att underlätta etableringen av nya aktörer på marknaden, men dessa förslag har inte fått genomslag i regeringen. Detta är något vi i Stockholm aktivt driver, och vi uppmanar regeringen att prioritera denna fråga och att snarast genomföra nödvändiga förändringar i lagstiftningen för att främja en mer rättvis konkurrens. Samtidigt kommer vi i Stockholm att fortsätta att prioritera dialogen med matvaruaktörer, driva på för fler aktörer på marknaden, förbättra konkurrensen och göra det lättare för människor att få tillgång till prisvärd mat.

Tack.

Stockholm den 2025-04-30

Karin Wanngård